

RB-1111-1063

B. Ed. (Basic) Examination

April / May – 2010

(1) Philosophy of Ed. Naitalim

(Old Course)

(2) Educational Psychology *(Old Course)*

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

RB-1111

(1) Philosophy of Ed. Naitalim *(Old Course)*

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="B. ED. (BASIC)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="PHILOSOPHY OF ED. NAITALIM (OLD)"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="Student's Signature"/>
Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="1"/>	

- (૨) અપ્રસ્તુત લખાણના ગુણ કપાશે.
(૩) પ્રશ્નના ગુણ પ્રમાણે ઉત્તરને વિસ્તૃત લખો.
(૪) બીજા પ્રશ્નમાં ફક્ત એકનો જ ઉત્તર લખવો.
(૫) પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુએ દર્શાવ્યા છે.

૧ નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો :

૨૦

- (૧) નિર્ભયતા એ ઉત્તમ શિક્ષણની કસોટી છે. - સમજાવો.
(૨) 'સ્વાવલંબન'ને શિક્ષણની તેજાબી કસોટી તરીકે મૂલવો.
(૩) શિક્ષણનો વ્યાપક અર્થ શું સૂચવે છે ? સ્પષ્ટ કરો.

- (૪) શિક્ષણની તેજાબી કસોટી તરીકે 'પોતાના પર કાબૂ રાખવાની શક્તિ'ને સમજાવો.
- (૫) 'કેળવણી : એક નિરંતર ચાલતી પ્રક્રિયા છે'. વિધાન સમજાવો.
- (૬) સામાન્ય શાળા અને ઉદ્યોગશાળાના ભેદને સ્પષ્ટ કરો.
- (૭) કેળવણીના અંતિમ ધ્યેયને સ્પષ્ટ કરો.
- (૮) વિષયકેન્દ્રી શિક્ષણ અને ક્ષમતાકેન્દ્રી શિક્ષણના ભેદને સમજાવો.

૨ ઉ.બુ. શિક્ષણનાં મૂળભૂત તત્ત્વોનો વિસ્તૃત પરિચય આપો. ૧૫

અથવા

૨ ઉ.બુ. શિક્ષણની વિશેષતાઓ જણાવી નીચેના મુદ્દાઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો : ૧૫

(૧) ઉ.બુ. શિક્ષણનો પ્રારંભકાળ

(૨) ઉ.બુ. શિક્ષણનો કસોટીકાળ.

૩ નીચેની ગમે તે ત્રણ ટૂંકનોંધ લખો : ૧૫

(૧) ચિંતક તરીકે રૂસોની શિક્ષણ સંકલ્પના

(૨) ઔપચારિક શિક્ષણનું મહત્ત્વ.

(૩) બાલકેન્દ્રી શિક્ષણ

(૪) શિક્ષણનું પ્રગતિવાદી (Prograssive work) કાર્ય

(૫) મોન્ટેસરીનું બાલભવન.

RB-1063

(2) Educational Psychology (Old Course)

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
B. Ed.	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
EDUCATIONAL PSYCHOLOGY (OLD)	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 1 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 6 <input type="text"/> 3	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text"/> 2
Student's Signature	

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : ૨૦
- (૧) બુદ્ધિ પર વારસો અને વાતાવરણની અસર અંગે ચર્ચા કરો.
- (૨) સામાજિકતામિતિનું જ્ઞાન શિક્ષકને કઈ રીતે ઉપયોગી નીવડે છે ? દૃષ્ટાંત આપી સમજાવો.
- (૩) સંતુલિત વ્યક્તિત્વનાં લક્ષણો જણાવો.
- (૪) અભિસંધાન દ્વારા અધ્યયનને સંઘટ્ટાકરણ ચર્ચો.
- (૫) બુદ્ધિ કસોટીઓના ઉપયોગ જણાવો.
- (૬) માધ્યમિક શાળાઓના સંદર્ભમાં માર્ગદર્શન સેવાઓનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (૭) તત્પરતાના નિયમના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થ જણાવો.
- (૮) સ્મૃતિ એટલે શું ? વિસ્મૃતિ થવાનાં સંભવિત કારણો ક્યાં હોઈ શકે ?
- ૨ અનુફલનનો શો અર્થ થાય છે ? અનુફલન અને અપાનુફલન વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો. અપાનુફલનના વિવિધ કારણો અને ઉપાયોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- અથવા**
- ૨ બચાવ પ્રયુક્તિનો અર્થ આપી, નીચેની પ્રયુક્તિઓનાં સંદર્ભમાં માર્ગદર્શક તરીકે શિક્ષકનું મહત્ત્વ સમજાવો :
- (૧) યૌક્તિકીકરણ (૨) તાદાત્મ્ય (૩) દિવાસ્વપ્ન.
- ૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ પર ટૂંકનોંધ લખો :
- (૧) મનની વિવિધ અવસ્થા
- (૨) સંઘર્ષના પ્રકારો
- (૩) સિદ્ધિપ્રેરણા અને વર્ગશિક્ષણ
- (૪) બુદ્ધિના સિદ્ધાંતો
- (૫) સર્જનશીલ વ્યક્તિનાં લક્ષણો.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction no. 1 of page no. 3.

- 1** Answer briefly any five of the following : **20**
- (i) Mention the effect of heredity and environment on growth of intelligence.
 - (ii) How the knowledge of sociometry is useful to the teacher? Explain with illustration.
 - (iii) Mention the characteristics of a balanced personality.
 - (iv) Explain with illustration learning by conditioning.
 - (v) Mention the use of intelligence test.
 - (vi) Explain the importance of guidance service with reference to secondary school.
 - (vii) Mention the educational implication of laws of readiness.
 - (viii) What is memory? Which may be the probable reasons for forgetting.
- 2** What is meant by adjustment? Clarify the difference between adjustment and maladjustment. Discuss various causes and their solution of Maladjustment in detail.
- OR**
- 2** Give meaning of defence mechanism. Explain the importance of teacher as a guide in contest with following mechanisms.
- (i) Rationalization
 - (ii) Identification
 - (iii) Day-dream
- 3** Write short notes on any three of the following :
- (i) Different phases of a mind
 - (ii) Type of conflict
 - (iii) Achievement motivation and classroom teaching
 - (iv) Principles of intelligence
 - (v) Characteristics of creative person.
-